

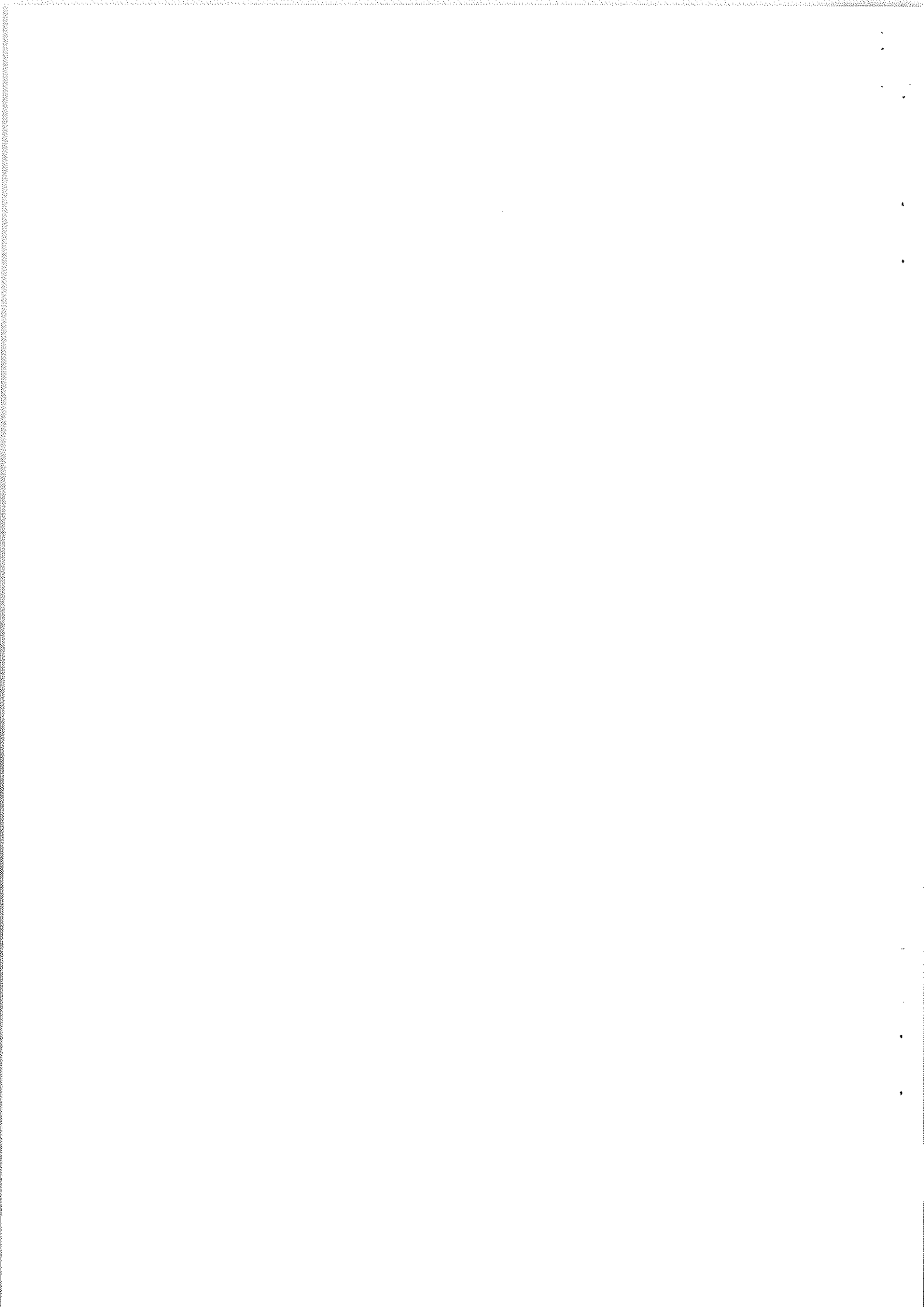
KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 24.06.1997
KOM(97) 314 endelig udg.

Patentering som innovationsfremme

Grønbog om EF-patentet og det europæiske patentsystem

(forelagt af Kommissionen)

Resumé

Patenter er et af de vigtigste midler til beskyttelse af innovativ virksomhed. Det må imidlertid konstateres, at patentsystemet i Europa er blevet komplekst, da der både findes nationale patenter, europæiske patenter og EF-patenter (sidstnævnte system fungerer endnu den dag i dag ikke altid).

Da Kommissionen vedtog den første handlingsplan for innovation i Europa, anså den det for nødvendigt så fuldstændigt som muligt at redegøre for det europæiske patentsystem for at vurdere, om det svarer til brugernes behov, undersøge behovet for nye EF-initiativer og vurdere sådanne eventuelle initiativers form og indhold.

Denne grønbog har ovennævnte tre formål og skal danne udgangspunkt for en bred høring af de berørte kredse, de øvrige fællesskabsinstitutioner og medlemsstaternes kompetente myndigheder om beskyttelse af innovativ virksomhed via det europæiske patentsystem.

Den væsentligste del af grønbogen vedrører EF-patentet og de ændringer af Luxembourg-konventionen fra 1975, der eventuelt kan vise sig nødvendige for at give brugerne et system, der er tilgængeligt, skaber retssikkerhed, og som ikke medfører for store omkostninger.

Der er imidlertid andre tekniske spørgsmål, der er uløseligt knyttet til en gennemgang af EF-patentets fremtid. Det drejer sig om den nødvendige yderligere fællesskabs-harmonisering af visse aspekter af patentretten, f.eks. i relation til informationssamfundets og den elektroniske handels indvirkning på opfindelser i forbindelse med software, formaliteter og anvendelse af patentagenter.

Endvidere har nogle af de spørgsmål, der diskuteres i Den Europæiske Patentorganisation, stor betydning for den generelle debat om patenter i Europa og for innovationsfremme. Grønbogen behandler også nogle af disse spørgsmål.

1. INDLEDNING.....	4
2. PATENTSYSTEMET OG DET INDRE MARKED.....	5
2.1 Historisk baggrund.....	5
2.2 Behovet for en ny EF-foranstaltning hvad angår EF-patentet.....	6
3. EF-PATENTET.....	7
3.1 Behovet for et enhedspatent.....	7
3.2 Svagheder ved Luxembourg-konventionen.....	10
3.3 Problemet vedrørende oversættelsesudgifter og mulige løsninger.....	11
3.4 Problemet vedrørende domstolskompetence og mulige løsninger.....	13
3.5 Afgifter.....	16
3.6 Sammenkædning af EF-patentet og det europæiske patent.....	17
3.7 Andre spørgsmål.....	18
4. YDERLIGERE HARMONISERING PÅ FÆLLESSKABSNIVEAU.....	19
4.1 Behovet for en yderligere harmonisering på fællesskabsniveau.....	19
4.2 Edb-programmers patenterbarhed og opfindelser i relation til software.....	19
4.3 Arbejdstagernes opfindelser.....	21
4.4 Formaliteter, anvendelse af agenter og anerkendelse af faglige kvalifikationer.....	22
4.5 Yderligere foranstaltninger for at gøre patentsystemet mere attraktivt.....	24
5. DET EUROPÆISKE PATENT.....	25
5.1 Det europæiske patents overordnede struktur.....	25
5.2 Problemet med omkostningerne i forbindelse med det europæiske patent.....	26
5.2.1 Afgifter.....	26
5.2.2 Fordelingsnøgle for opretholdelsesafgifter.....	27
5.2.3 Oversættelser.....	28

1. INDLEDNING

Innovation er af afgørende betydning for en moderne økonomis succes. Europa er her dårligere placeret end de væsentligste konkurrenter. Vi har et fremragende videnskabeligt grundlag men er ikke så gode som andre steder i verden til at omsætte vores kompetence til nye produkter og nye markedsandele, bl.a. i de højt teknologiske sektorer¹. Bortset fra enkelte markante succeser, som højhastighedstoget og GSM-mobiltelefonisystemet, halter Europa i dag bagud i en række teknologiske sektorer, især inden for informations- og kommunikationsteknologi. Spørgsmålet er, i hvor høj grad den europæiske industri deltager i udviklingen af informationssamfundet og den elektroniske handel; der skal gøres en særlig indsats for at forbedre denne situation².

Det er absolut nødvendigt at beskytte innovationer. Ud fra en økonomisk synsvinkel er det et faktum, at de virksomheder, der har en knowhow og sælger mærkevarer og patenterede produkter eller fremgangsmåder, er bedre stillet i konkurrencen om at vinde eller beholde markedsandele.

Økonomien globaliseres. Samtidig ligger værdien af de producerede varer mere og mere i de immaterielle investeringer. Ikke desto mindre forholder det sig sådan i Den Europæiske Union, at den del af BNP, der går til forskning, industriens forskningsudgifter, forskningsudgifterne pr. indbygger og det samlede antal forskere i forhold til den aktive befolkning er lavere end i Japan og i USA. En forbedring af det europæiske patentsystem vil ikke alene kunne ændre denne situation; det vil kun kunne ske ved, at den europæiske forskning ændres grundlæggende, hvilket i øvrigt er ved at ske. Men patentsystemet må under ingen omstændigheder yderligere hæmme de europæiske virksomheders konkurrenceevne. En effektiv beskyttelse af innovationer i Den Europæiske Union forudsætter en enkel procedure for opnåelse af patenter, retssikkerhed og et passende geografisk dækningsområde.

Det må i dag fyre år efter undertegnelsen af Rom-traktaten konstateres, at de europæiske virksomheder ikke altid har adgang til et enhedspatent til beskyttelse af innovativ virksomhed. Selv om fordelene ved et sådant system synes åbenlyse, da det ville muliggøre en central rettighedsforvaltning og en større gennemsigtighed i forhold til konkurrenterne, er Luxembourg-konventionen fra 1975, der skulle indføre et sådant system, aldrig trådt i kraft.

Europa har forsøgt at fjerne de politiske og praktiske vanskeligheder, der fortsat eksisterer, og som forhindrer en fuld gennemførelse af det indre marked. Europa står i dag over for en række udfordringer, som f.eks. nødvendigheden af at oprette flere arbejdspladser på grund af de europæiske virksomheders forbedrede internationale konkurrenceevne, økonomiens internationalisering, hvor det indre marked er af afgørende betydning, og Unionens indsats i forbindelse med tilnærmelsen til de central- og østeuropæiske lande.

¹ Grønbog om innovation, (KOM(95) 688 endelig udg.), af 20. december 1995.

² Kommissionens meddelelse af 16. april 1997 "Et europæisk initiativ vedrørende elektronisk handel".

2. PATENTSYSTEMET OG DET INDRE MARKED

2.1 Historisk baggrund

Der findes i Unionen to patentsystemer, hvoraf ingen er baseret på et fællesskabsretligt instrument, nemlig de nationale patentsystemer og det europæiske patentsystem.

Det nationale patent var det første, der blev indført. Det skal understreges, at det nationale patent i Det Europæiske Fællesskabs medlemsstater har undergået en *de facto* harmonisering i forbindelse med, at alle medlemsstaternes efterhånden har tiltrådt München-konventionen om meddelelse af europæiske patenter³.

Det europæiske patentsystem er baseret på to internationale konventioner, nemlig München-konventionen om meddelelse af europæiske patenter fra 1973 og Luxembourg-konventionen om EF-patenter fra 1975, der i dag er indarbejdet i aftalen om EF-patenter, der blev undertegnet i 1989⁴. I 1975 var det medlemsstaternes hensigt at lade begge konventioner træde i kraft så hurtigt som muligt.

Med München-konventionen blev der ikke indført et enhedspatent, men det er muligt at opnå beskyttelse i så mange af de kontraherende stater, som ansøgeren ønsker. Fordelen ved dette system er den store smidighed; ulempen er systemets kompleksitet og de medfølgende omkostninger. Endvidere fastsættes det ikke i konventionen, hvilken domstol der er kompetent på europæisk niveau, hvis der opstår tvister, hvilket giver en risiko for, at de kompetente domstole i medlemsstaterne træffer forskellige afgørelser.

Formålet med EF-patentet, der er udsprunget af Luxembourg-konventionen, er at samle de mange forskellige beskyttelsescertifikater, der følger af meddelelse af et europæisk patent, i et selvstændigt enhedscertifikat gældende i de tolv medlemslande, og som udelukkende reguleres af bestemmelserne i aftalen om EF-patenter, der blev indgået i 1989. Denne konvention er endnu ikke trådt i kraft, da ratifikationen i de tolv medlemsstater, der har underskrevet den, er blevet forsinket.

Formålet med München-konventionen og aftalen om EF-patenter er forskelligt, men de supplerer hinanden. München-konventionen tager sigte på at rationalisere meddelelse af patenter ved at indføre en centraliseret procedure administreret af den Europæiske Patentmyndighed i München. Konventionen står åben for tiltrædelse af enhver europæisk stat samt enhver anden stat efter opfordring fra Den Europæiske Patentorganisations administrationsråd⁵. Formålet med aftalen om EF-patenter er at gennemføre det indre markeds målsætninger, bl.a. hvad angår lige konkurrencevilkår og fri bevægelighed for varer.

³ På nuværende tidspunkt er alle Det Europæiske Fællesskabs medlemsstater ligeledes medlemmer af München-konventionen. Tre tredjelande er ligeledes medlem af München-konventionen, nemlig Schweiz, Liechtenstein og Fyrstedømmet Monaco.

⁴ Aftale om EF-patenter udfærdiget i Luxembourg den 15. december 1989, EFT L 401 af 30.12.1989, s. 1.

⁵ München-konventionens art. 166.

2.2 Behovet for en ny EF-foranstaltning hvad angår EF-patentet

Det første spørgsmål, der melder sig, er om og i hvilket omfang de berørte kredse ville anvende EF-patentsystemet efter Luxembourg-konventionen, hvis den skulle træde i kraft efter ratifikation i de tolv signatarstater. Vil industrien blive "tiltrukket" af det nye system, eller er det tværtimod sådan, at det europæiske patent og de nationale patenter opfylder de eksisterende behovene. Hvis det er tilfældet, vil anvendelsen af EF-patentet blive stærkt begrænset, nærmest en undtagelse.

Da Det Europæiske Fællesskab i 1975 havde ni medlemsstater, udarbejdede disse den første version af Luxembourg-konventionen, idet de "ønsker, at europæiske patenter, der er meddelt med virkning for deres områder, skal have en ensartet og autonom karakter"⁶. Luxembourg-konventionen blev færdiggjort i 1989. Aftalen om EF-patenter, der blev undertegnet i Luxembourg den 15. december 1989, vedrører de daværende tolv medlemsstater, men indeholder ingen bestemmelser om udvidelsen i 1995 med Østrig, Sverige og Finland. Disse medlemsstater er ikke direkte berørt af aftalen fra 1989, selv om de juridisk er forpligtet til at blive parter. Ifølge aftalens bestemmelser kan der indgås en særlig aftale mellem de kontraherende stater og den tiltrædende stat for at fastsætte de nærmere retningslinjer for den tiltrædende stats anvendelse af aftalen⁷. Det ville kræve forhandling om en ny konvention, undertegnelse og derefter ratifikation i alle de kontraherende stater i Luxembourg-konventionen, hvilket naturligvis er en meget tung og kompleks proces. Dette vil i endnu højere grad blive tilfældet i forbindelse med eventuelle kommende tiltrædelser til Den Europæiske Union.

Det skal bemærkes, at det europæiske patentsystem er indført gennem internationale konventioner. Det skyldes, at initiativerne blev taget på et tidspunkt, hvor Fællesskabet ikke havde kompetence på dette område. Den periode er nu overstået, og EF-Domstolen har flere gange fastslået Fællesskabets kompetence til at handle på patentområdet, hvis det bidrager til virkeliggørelsen af traktatens mål (fri bevægelighed for varer eller skabelse af betingelser for en loyal konkurrence⁸). Det skal imidlertid understreges, at indførelse via forordning af et nyt EF-certifikat i henhold til EF-traktatens artikel 235 kræver enstemmighed blandt medlemsstaterne, hvilket gør det nødvendigt at nå til enighed om alle tekniske spørgsmål.

Fordelene ved en forordning er dels, at der skabes sikkerhed om ikrafttrædelsesdatoen, der vil blive fastsat uigenkaldeligt i forordningen (mens en konventions ikrafttrædelse er usikker og afhænger af, hvor hurtigt signatarstaterne ratificerer den), dels at det i forbindelse med optagelse af nye medlemsstater vil være meget enkelt, idet en forordning automatisk indgår i gældende fællesskabsret og ikke skal ændres eller genforhandles. En ændring af Luxembourg-konventionen til et retligt instrument under traktaten baseret på artikel 235 er derfor et af hovedspørgsmålene.

⁶ Præambel til konventionen om det europæiske patent for fællesmarkedet (EF-patentkonventionen), EFT L 17 af 26.1.1976, s. 1.

⁷ Artikel 7, stk. 4, i aftalen om EF-patenter.

⁸ Punkt 27 i EF-Domstolens dom af 13. juli 1995, sag C-350/92 (Kongeriget Spanien mod Rådet) og punkt 59 i EF-Domstolens udtalelse nr. 1/94 af 15. november 1994 (Kommissionens anmodning om udtalelse om Fællesskabets eventuelle eksklusive kompetence til at indgå GATT-aftalerne), Rec.1994.1.p.5267.

Nu hvor der er påbegyndt strategiske drøftelser på fællesskabsniveau om innovation, beskyttelse af innovative aktiviteter og følgerne for beskæftigelsen, finder Kommissionen det nødvendigt at gøre status hvad angår EF-patentet og det gældende europæiske patentsystem⁹. Derfor er denne grønbog blevet udarbejdet. Den behandler først behandles de mangler, der skyldes, at der ikke findes en fællesskabsregulering inden for rammerne af det europæiske patentsystem og hindringerne for dette systems ikrafttrædelse; dernæst de dertil knyttede spørgsmål af teknisk, juridisk og politisk art, som f.eks. en yderligere harmonisering af patentretten på fællesskabsniveau.

Der er tre formål med grønbogen, nemlig:

- *så fuldstændigt som muligt at gøre rede for situationen hvad angår beskyttelse af innovativ virksomhed via patentsystemet i Fællesskabet*
- *vurdere behovet for nye EF-initiativer og/eller ændringer af eksisterende systemer*
- *undersøge sådanne nye initiativers eventuelle form og indhold.*

Kommissionen opfordrer alle berørte kredse til at deltage i en bred høring på dette område og besvare spørgsmålene i grønbogen.

3. EF-PATENTET

3.1 Behovet for et enhedspatent

München-konventionen gav mange fordele i forhold til den situation, der var gældende før konventionens ikrafttrædelse, f.eks. en centraliseret procedure for meddelelse af patenter baseret på ensartede retsregler og ét behandlingsprog, færre omkostninger i forbindelse med ansøgning om beskyttelse i flere medlemsstater, et beskyttelsescertifikat af høj kvalitet og en *de facto* harmonisering af medlemsstaternes patentlovgivning hvad angår patenterbarhed, gyldighed og beskyttelsesomfang.

Men da systemet ikke indebærer et enhedspatent, har det også begrænsninger:

- et nationalt patents overgang til et europæisk patent medfører betragtelige omkostninger og komplicerer forvaltningen af rettigheder, da der skal indleveres oversættelser af patentskriftet til hvert designeret lands patentmyndighed, og da der skal betales opretholdelsesafgift på nationalt plan
- forvaltningen af krænkelssøgsmål eller anmodninger om ugyldighedskendelse er vanskelig, da der skal anlægges sag i alle de lande, for hvilke det europæiske patent gælder

⁹ Første handlingsplan for innovation i Europa, forelagt af Kommissionen den 20. november 1996, KOM(96) 589 endelig udg.

- da der ikke findes en fælles retsinstans, risikerer de nationale domstoles forskellige fortolkninger af den europæiske patentret at underminere det europæiske patents værdi
- de gældende nationale opretholdelsesafgifter for det europæiske patent er en stor byrde for patenthaverne, så meget mere som afgiftsprovenuet kun delvis (i øjeblikket 50%) anvendes til finansiering af Den Europæiske Patentmyndigheds sagsbehandlingsprocedure
- de ekstra beskyttelsesomkostninger for hvert designeret land får virksomhederne til at udvælge enkelte lande, hvilket er direkte i modstrid med det indre markeds målsætninger. På den ene side er koncentrationen af patentansøgninger i de store medlemsstater en ulempe for de mindre medlemsstater både hvad angår teknologioverførsel og tiltrækning af investeringer. Det forhold, at beskyttelsen begrænses til en del af det indre marked, betyder på den anden side, at handelsværdien reduceres.

Hvis der blev indført et EF-patent, ville den væsentligste gevinst være, at man dermed fik et enhedspatent; det ville få samme virkning i hele Fællesskabet og ville kun kunne meddeles, overføres, erklæres ugyldigt eller udløbe for hele Fællesskabets område¹⁰. Jo flere medlemsstater, der optages i Fællesskabet, jo større vil beskyttelsens geografiske dækningsområde være.

Man kunne have håbet på, at aftalen om EF-patenter kunne have været ratificeret ret hurtigt efter undertegnelsen i Luxembourg i 1989; syv år efter må det imidlertid konstateres, at det ikke er tilfældet¹¹, og spørgsmålet er om konventionen i dens nuværende form stadig opfylder de mål, der blev opstillet på daværende tidspunkt.

Visse akademiske kredse støtter - i højere grad end industrien - en såkaldt "logisk" tilgang; de mener således, at man nødvendigvis bør følge samme fremgangsmåde som den, der er anvendt for varemærker, og som er foreslået for mønstre og modeller, nemlig indførelse af et enhedscertifikat via en EF-forordning. Dette argument kan imidlertid ikke alene retfærdiggøre en sådan tilgang. Fordelene ved et sådant enhedssystem er dog åbenlyse:

- retlighedsforvaltningen ville blive meget enklere, da man ikke længere ville skulle igennem en national fase, hvilket ville være omkostningsbegrænsende (ingen administrationsomkostninger på nationalt plan, besparelser i forbindelse med repræsentation osv.)

¹⁰ Artikel 2, stk. 2, i aftalen om EF-patenter.

¹¹ Kun syv medlemsstater har på nuværende tidspunkt ratificeret aftalen om EF-patenter, nemlig Frankrig, Tyskland, Grækenland, Danmark, Luxembourg, Det Forenede Kongerige og Nederlandene (kilde: note fra Rådet af 22. november 1996).

- systemet gør det muligt at undgå en række krænkelssøgsmål i hver medlemsstat, da sagsøger kan nøjes med at anlægge sag om krænkelse i den kontraherende stat, hvor sagsøgte har sin bopæl¹²
- større retssikkerhed, da der ville eksistere en domstol med kompetence på europæisk plan, der kunne træffe afgørelser om fortolkning af og gyldighed for EF-patentet.

Potentielle brugere opfordres til i forbindelse med grønbogen at fremsætte deres mening om fordele og ulemper ved et enhedspatent med følgende hovedkarakteristika: meget stort geografisk dækningsområde, nødvendige omkostninger, anvendelse af princippet om konsumtion af rettigheder på europæisk plan osv.

Herefter skal følgende to forhold afklares:

- det skal undersøges, hvorvidt det behov for et enhedspatent, som brugerne har givet udtryk for, er reelt
- det skal endvidere undersøges, om de ønskede mål med et sådan enhedssystem kan nås ved at anvende Luxembourg-konventionen i den nuværende eller i en ændret form.

Spørgsmål

- Hvilke fordele og ulemper mener De, der generelt er ved et patent, der dækker hele Fællesskabet, hvad angår:
 - omkostninger?
 - geografisk dækningsområde?
 - konkurrenceforvridning?
 - fri bevægelighed for varer?
 - retssikkerhed?
 - kontrol med krænkelse?
 - oversættelseskrav?
- Hvad er de væsentligste betingelser for, at et sådant system kan fungere effektivt hvad angår omkostninger og retlig struktur?
- Hvis de igangværende ratifikationer afsluttes, og EF-patentet endelig kan træde i kraft, vil De så anvende dette instrument, således som det er udformet i henhold til Luxembourg-konventionen?

En eventuel ændring af Luxembourg-konventionen kræver enstemmighed blandt de kontraherende stater, uanset om der er tale om en ændring af konventionen eller en forordning baseret på EF-traktatens artikel 235. Mener De, at en sådan ændring er nyttig, eller mener De, at en sammenkædning af det europæiske patent og de nationale patentsystemer på passende vis kan opfylde industriens behov?

¹² Artikel 14, stk. 1, i protokollen om bilæggelse af retstvister vedrørende krænkelse af EF-patenter og vedrørende disses gyldighed (herefter kaldet protokollen om retstvister).

3.2 Svagheder ved Luxembourg-konventionen

Fjernelse af de ulemper og mangler, München-konventionen som nævnt i punkt 3.1 indebærer for det indre marked, er selve formålet med et EF-patent. Ifølge Kommissionens oplysninger er der imidlertid to hovedaspekter ved EF-patentet, således som det fremgår af aftalen fra 1989, der gør det mindre attraktivt at anvende det.

For det første er der meget store udgifter til oversættelse, der skyldes, at hele patentskriftet skal oversættes til samtlige medlemsstaters sprog¹³. Et EF-patent meddelt for samtlige femten medlemsstater vil således kræve ti oversættelser. Gennemsnitsprisen for en oversat side er 128 DEM¹⁴, og et patentskrift er gennemsnitlig på 20 sider. Oversættelsesudgifterne vil således i alt beløbe sig til ca. 25 000 DEM, hvilket naturligvis er et meget stort beløb, som især små og mellemstore virksomheder har svært ved at klare. Dette beløb skal dog sammenholdes med den betydelige fordel, der er ved EF-patentets enhedskarakter, der gør det muligt at opnå en ensartet beskyttelse på et marked med over 340 millioner indbyggere¹⁵.

Det andet problem ved Luxembourg-konventionen er den derved indførte domstolskompetence. Ifølge konventionen er der to måder, hvorpå man kan få omstødt et EF-patent.

Der er for det første mulighed for at anmode om ugyldighedserklæring direkte hos Den Europæiske Patentmyndighed. Hvis annullationsafdelingen finder, at de ugyldighedsgrunde, der er fastsat i konventionen, er til stede, erklærer den patentet ugyldigt på hele Fællesskabets område¹⁶.

Der findes imidlertid også et andet middel. Der kan fremsættes modkrav om ugyldighedskendelse ved en national domstol, der behandler et krænkelssøgsmål. Hvis domstolen i det tilfælde finder, at en af de ugyldighedsgrunde, der er anført i konventionen, er til hinder for opretholdelse af EF-patentet, erklærer den EF-patentet ugyldigt¹⁷. I det tilfælde vil en endelig retsafgørelse truffet af en national førsteinstansret, hvorved et EF-patent erklæres ugyldigt, have samme følger. Selv om der er mulighed for at indbringe en afgørelse for Den Fælles Anke-domstol¹⁸, mener nogle, at det forhold, at konventionen giver én national domstol mulighed for at erklære et EF-patent ugyldigt på hele Fællesskabets område, kan medføre manglende retssikkerhed. Nogle potentielle brugere af EF-patentsystemet mener, at der er for

¹³ Artikel 30, stk. 1 og 2, i Luxembourg-konventionen.

¹⁴ Tallene stammer fra Den Europæiske Patentmyndighed i München, der anvender DEM som referencevaluta.

¹⁵ Tolv medlemsstater.

¹⁶ Artikel 55-58 i Luxembourg-konventionen.

¹⁷ Artikel 15, stk. 2, og artikel 19, stk. 1, i protokollen om retstvister.

¹⁸ Artikel 21 og 22 i protokollen om retstvister.

stor risiko for, at et patent, der gælder for et så stort og økonomisk vigtigt område som Fællesskabet, erklæres for ugyldigt ved én enkelt national domstolsafgørelse.

Til denne betydelige risiko skal lægges yderligere en vanskelighed: så snart der som følge af et krænkelssøgsmål er fremsat modkrav om ugyldighedskendelse ved en national domstol, skal enhver anden national domstol, for hvilken der verserer et andet krænkelssøgsmål, udsætte sagen¹⁹. Utilfredsheden med denne regel går på, at da sagsbehandlingen ofte skal igennem tre instanser, kan den retsbeskyttelse, som et EF-patent giver, blive blokeret.

Spørgsmål

- Mener de også, at de største svagheder ved EF-patentet i dets nuværende form (Luxembourg-konventionen) dels er de store udgifter, der følger af kravet om, at patentskriftet skal oversættes til alle Fællesskabets sprog, og dels den manglende retssikkerhed der følger af den gældende domstolskompetence? Mener De, der er andre ulemper?

3.3 Problemet vedrørende oversættelsesudgifter og mulige løsninger

Hvis udgifterne til oversættelse af EF-patentskriftet til samtlige fællesskabssprog er en afgørende hindring for anvendelse af EF-patentet, må dette problem løses. Det skal imidlertid først og fremmest understreges, at der her er tale om et følsomt og vanskeligt spørgsmål.

En første mulig løsning findes i originalversionen af Luxembourg-konventionen fra 1975. Generelt er der her tale om kun at kræve oversættelse af patentkravene (artikel 33). Men dette - begrænsede - oversættelseskrav kan udvides med henvisning til forbeholdet i artikel 88, i henhold til hvilket enhver medlemsstat kan erklære, at hvis patentskriftet ikke er offentliggjort på et af den pågældende stats officielle sprog, kan patenthaveren ikke gøre de rettigheder gældende, der er knyttet til patentet. Luxembourg-konventionen fra 1975, gør det således kun obligatorisk at oversætte patentkravene i forbindelse med patentudstedelsen eller kort tid efter. Endvidere har enhver kontraherende stat mulighed for at anmode om en oversættelse af patentskriftet, således at fristen for indlevering af en sådan oversættelse frit kan fastsættes af patenthaveren i forhold til det tidspunkt, på hvilket han har behov for beskyttelsen.

Denne løsning gør det muligt for patenthaveren selv at afgøre, hvornår han har behov for beskyttelse, og det giver en vis smidighed hvad angår oversættelse af patentskriftet. I artiklen sondres der mellem, om oversættelsen indleveres inden tre måneder fra den dag, på hvilken meddelelsen om udstedelsen af patentet er offentliggjort, efter udløbet af fristen på tre måneder men inden for en frist på tre år eller efter udløbet af en frist på tre år. I det første tilfælde kan patenthaveren gøre de rettigheder gældende, der er knyttet til patentet, straks efter indlevering af oversættelsen. I det andet tilfælde kan patenthaveren gøre de rettigheder gældende, der er knyttet til patentet, på samme tidspunkt, men udnyttes opfindelsen uden hans samtykke inden indlevering af en oversættelse, kan han dog kun gøre krav på en

¹⁹ Artikel 34 i protokollen om retstvister.

rimelig erstatning. I det sidste tilfælde kan enhver person, der har udnyttet opfindelsen eller truffet formålstjenlige og væsentlige foranstaltninger hertil inden indlevering af en oversættelse fortsat udnytte opfindelsen på rimelige betingelser.

En anden løsning blev drøftet på revisionskonferencen vedrørende konventionen i 1989 og vandt større genklang. Den går ud på, at fastholde kravet om oversættelse af hele patentskriftet. Imidlertid skal en manglende oversættelse til et eller flere sprog ikke betyde bortfald af EF-patentet, men blot medføre, at det ikke får virkning i den eller de berørte medlemsstater. Denne løsning giver ikke EF-patentet enhedskarakter, og det vil i den henseende ligne det europæiske patent.

Den tredje mulige løsning til nedbringelse af udgifterne til oversættelse er den "globale" løsning, som Den Europæiske Patentmyndighed har foreslået for det europæiske patent²⁰. Denne løsning har tre hovedpunkter:

- offentliggørelse samtidig med offentliggørelse af ansøgningen eller snarest herefter af et udførligt sammendrag på behandlingssproget, og efterfølgende oversættelse til samtlige medlemsstaters sprog
- udelukkende oversættelse af kravene, når patentet udstedes
- oversættelse af hele patentskriftet før ethvert søgsmål anlagt af patenthaveren for at gøre de rettigheder gældende, der er knyttet til patentet.

Formålet med den globale løsning er dels at forbedre patentoplysningerne, og dels at fjerne det nuværende systems alvorlige ulemper, samtidig med at den finansielle byrde, der pålægges patentansøgerne, lettes.

Hvis man baserer sig på Den Europæiske Patentmyndigheds beregninger vil den globale løsning anvendt på EF-patentet indebære udarbejdelse af et udførligt sammendrag til ca. 100 DEM og oversættelse heraf til ti sprog, der beløber sig til 120 DEM pr. sprog, dvs. samlede oversættelsesudgifter for det nye sammendrag på ca. 1 300 DEM. Da et patent gennemsnitlig indeholder 3,5 sider med krav, og da der må regnes med 500 DEM pr. sprog til oversættelse af krav, vil de gennemsnitlige oversættelsesudgifter beløbe sig til 5 000 DEM.

Det vil give samlede oversættelsesudgifter på ca. 6 300 DEM pr. patentansøgning, hvilket svarer til en besparelse på ca. 18 700 DEM pr. ansøgning i forhold til den situation, hvor hele patentskriftet skal oversættes til samtlige fællesskabssprog.

Der findes andre løsninger på oversættelsesområdet.

- Det er først og fremmest muligt helt at undlade oversættelse eller kun at oversætte selve kravene
- Et andet forslag går ud på at indføre en oversættelsesordning "efter anmodning", således at der kun skal indleveres en oversættelse, hvis en tredjemand anmoder herom. For at finansiere en sådan ordning vil det blive nødvendigt at oprette en

²⁰ Dokument udarbejdet af Den Europæiske Patentmyndigheds administrationsråd, nr. CA/46/96 af 19. november 1996.

reservefond til at dække udgifterne til de eventuelt krævede oversættelser ved enten at lægge en afgift på hver patentansøgning eller opkræve bidrag til at dække omkostningerne til forsikring mod en sådan eventualitet.

- Endelig er der fremsat forslag om, at patentskriftet skal indeholde en kort beskrivelse, der indeholder de oplysninger, der er væsentlige for at forstå opfindelsen og fortolke kravene, og denne beskrivelse skulle oversættes og i et bilag suppleres med en grundigere beskrivelse, der normalt ikke vil skulle oversættes. Der er netop fremkommet en variant af dette forslag, nemlig den kompakte beskrivelse. Den går ud på at indføre en fremgangsmåde til komprimering af beskrivelsen på ansøgerens initiativ, men i samarbejde med sagsbehandleren, når prøvningen er afsluttet.

Uanset hvilken løsning der vælges, ser det ud til, at oversættelser af effektivitets-hensyn ikke bør indleveres decentralt hos de nationale patentmyndigheder, men centralt hos Den Europæiske Patentmyndighed. Det er i øvrigt også den løsning, der er valgt i Luxembourg-konventionen.

Spørgsmål

- Med henblik på at nedbringe udgifterne til oversættelse går De da ind for en ordning baseret på artikel 33 og 88 i Luxembourg-konventionen fra 1975 eller den "globale løsning", der er foreslået af Den Europæiske Patentmyndighed?
- Hvis ingen af ovennævnte to løsninger kan gennemføres, vil De så gå ind for en løsning, hvorefter EF-patentets enhedskarakter bortfalder, således EF-patentet, hvis der ikke indleveres oversættelser, kun vil være gældende i den eller de omhandlede medlemsstater?
- Mener De, at der findes andre interessante og nyttige måder til at nedbringe udgifterne til oversættelse (oversættelse efter anmodning, kompakt beskrivelse osv.)?
- Er De enig i, at en centraliseret indlevering af oversættelser af EF-patentskrifter hos Den Europæiske Patentmyndighed, således som foreskrevet i Luxembourg-konventionen, er et væsentligt punkt i oversættelsesordningen?

3.4 Problemet vedrørende domstolskompetence og mulige løsninger

Problemerne i forbindelse med den domstolskompetence, der gælder ifølge Luxembourg-konventionen, er fremstillet ovenfor i punkt 3.2. For at rette op på de formodede ulemper ved dette system er det nødvendigt at foretage visse ændringer²¹ i forbindelse med et fællesskabsinitiativ, der har til formål i højere grad at integrere EF-patentet i det retssystem, der følger af traktaten.

En løsning kunne være, at medlemsstaternes domstole fik kompetence til at træffe afgørelse i søgsmål om krænkelse af EF-patenter, søgsmål til godtgørelse af, at der ikke foreligger patentindgreb og i alle søgsmål om udnyttelse af opfindelsen før

²¹ Der er væsentligst tale om at undgå følgerne af artikel 20 i protokollen om retstvister.

offentliggørelsen af meddelelsen om udstedelse af patentet. Derimod kunne sager om ugyldighed udelukkende henhøre under en ny annullationsafdeling, der skulle oprettes inden for rammerne af Den Europæiske Patentmyndighed. Det vil sige, at de nationale domstole i modsætning til bestemmelserne i den nugældende konvention²² ikke ville være kompetente i forbindelse med modkrav om ugyldighedskendelse af EF-patenter.

Hvis der fremsættes modkrav om ugyldighedskendelse af et EF-patent ved en national domstol i forbindelse med et hovedsøgsmål om krænkelse af et EF-patent, ville den pågældende domstol skulle udsætte krænkelsessagen, indtil den kompetente annullationsafdeling i Den Europæiske Patentmyndighed har truffet afgørelse om patentets gyldighed. Med andre ord vil spørgsmål om EF-patenters gyldighed ikke længere blive afgjort af de nationale domstole men udelukkende af fællesskabsinstanser. For at undgå at der fremsættes en række modkrav om ugyldighedskendelse i forbindelse med formodede krænkelse af EF-patenter, vil det formodentlig blive nødvendigt at begrænse forpligtelsen til at udsætte de omhandlede sager til de tilfælde, hvor den pågældende dommer i krænkelsessagen vurderer, at der foreligger alvorlig tvivl om EF-patentets gyldighed.

Inden for rammerne af disse to forskellige retsmidler ville kompetencen til at behandle sager om patenters gyldighed udelukkende ligge hos en instans under Den Europæiske Patentmyndighed, og derefter i De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans. Et EF-patent ville således på to måder kunne erklæres for ugyldigt:

- enten ved en anmodning om ugyldighedserklæring indgivet direkte til Den Europæiske Patentmyndighed²³
- eller ved fremsættelse af modkrav om ugyldighedskendelse ved en national domstol, der vil skulle udsætte sagen, indtil annullationsafdelingen har truffet afgørelse. Den nationale domstol vil under hensyntagen til annullationsafdelingens afgørelse kunne træffe afgørelse i krænkelsessagen.

Hvad angår betingelserne for at anmode om ugyldighedskendelse, ugyldighedsgrunde, behandling af anmodningen, ugyldighedskendelse eller opretholdelse af patentet samt offentliggørelse af et nyt patentskrift efter ugyldighedsproceduren kan bestemmelserne i Luxembourg-konventionens artikel 55-59 formodentlig finde uændret anvendelse.

For at give mulighed for at påklage afgørelser om EF-patenters gyldighed skal annullationsafdelingernes afgørelser kunne indbringes for De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans. Denne klagemulighed skal være åben for påstande om manglende kompetence, væsentlige formmangler, krænkelse af traktaten eller af det retlige instrument, hvorved EF-patentet er indført, eller af enhver retsregel vedrørende deres anvendelse, samt magtfordrejning. Førsteinstansretten skal ligeledes have kompetence til både at annullere og omstøde den påklagede afgørelse. I den forbindelse kan det blive nødvendigt at se på den måde, hvorpå

²² Artikel 15, stk. 1, litra d), i Protokollen om retstvister.

²³ Artikel 55 i Luxembourg-konventionen.

Førsteinstansrettens arbejde er organiseret. Oprettelse af en særlig afdeling til behandling af patentsager kan i den forbindelse ikke udelukkes²⁴.

I sidste instans vil der blive en mulighed for at påklage Førsteinstansrettens afgørelser vedrørende EF-patentet ved De Europæiske Fællesskabers Domstol. Denne klagemulighed er begrænset til retsspørgsmål²⁵.

For at gøre denne mekanisme så effektiv som muligt skal det klart angives, at afgørelser, der har fået retskraft, og som erklærer et EF-patent for ugyldigt eller kræver det ændret, har samme retsvirkning i samtlige medlemsstater.

En anden løsning, der i højere grad tager udgangspunkt i konventionen fra 1975, ville også være mulig. Ifølge den skulle den nationale domstol, ved hvilken der er anlagt sag om krænkelse af et EF-patent, bevare kompetence til at træffe afgørelse i forbindelse med et modkrav om ugyldighedskendelse. Imidlertid skulle afgørelsen i ugyldighedssøgsmålet kun gælde for EF-patentet i den medlemsstat, hvor domstolen er beliggende. Man kunne forestille sig en undtagelse fra denne begrænsede virkning af afgørelsen, hvis en krænkelsessag, der er indbragt for en domstol i den medlemsstat, hvor sagsøgte har bopæl, vedrører krænkelse i en anden medlemsstat end den medlemsstat, hvor sagsøgte har bopæl. I det tilfælde skulle afgørelsen ligeledes gælde for EF-patentet i denne anden medlemsstat. En sådan løsning ville betyde, at patenthaveren kunne undgå risikoen for en ugyldighedskendelse med global og øjeblikkelig virkning.

Der skal her gøres en generel bemærkning. Inden for rammerne af det af traktaten fastsatte retssystem er det ikke muligt at oprette nye domstole i modsætning til det, der foreskrives i Luxembourg-konventionen, hvorved der indføres en såkaldt Fælles Appeldomstol for EF-patenter. I et retssystem, der reguleres af traktaten, er det kun De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans og De Europæiske Fællesskabers Domstol, der har domstolskompetence. Derfor nævnes der i dette forslag intet om oprettelse af en Fælles Ankedomstol på patentområdet.

Spørgsmål

- Er De hvad angår domstolskompetence tilhænger af et system:
 - der giver instanser ved Den Europæiske Patentmyndighed (annulationsafdeling) enekompetence til at træffe afgørelse i ugyldighedssager, og De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans enekompetence i klagesager?
 - der giver de nationale domstole kompetence til at træffe afgørelser i ugyldighedssøgsmål, således at virkningen af deres afgørelser er begrænset til den medlemsstat, hvor domstolen er beliggende?

²⁴ Hvis dette forslag gennemføres, vil de nærmere retningslinjer for den nye annulationsafdeling ved Den Europæiske Patentmyndighed og muligheden for at påklage afgørelserne ved fællesskabsdomstolene blive gjort til genstand for en grundig undersøgelse, hvis form væsentligst vil afhænge af, hvilket juridisk instrument der anvendes til at indføre disse procedurer.

²⁵ EF-traktatens artikel 168 A, stk. 1.

3.5 Afgifter

Det skal først og fremmest nævnes, at Den Europæiske Patentmyndighed skal være den tekniske administrator af EF-patentet, hvad enten det bliver i den form, der fremgår af Luxembourg-konventionen, eller i en juridisk form i henhold til traktaten. I den forbindelse skal de sagsbehandlingsafgifter (ansøgningsafgift, nyhedsundersøgelsesafgift, prøvningsafgift osv.), der anvendes i forbindelse med det europæiske patent, også gælde for EF-patentet. Det skal understreges, at Den Europæiske Patentorganisations administrationsråd på sit møde i december 1996 traf to vigtige beslutninger om en betragtelig nedbringelse af sagsbehandlingsafgifterne. Den første beslutning vedrører en nominal nedsættelse af ansøgnings-, nyhedsundersøgelses- og designeringsafgifter²⁶. Den anden vedrører udsættelse af fristen for betaling af designationsafgifter, der på nuværende tidspunkt er seks måneder efter offentliggørelsen af nyhedsrapporten.

Disse nye sagsbehandlingsafgifter, der gælder fra den 1. juli 1997, vil ligeledes skulle finde anvendelse på EF-patentet. Designationsafgifter er ikke relevante for EF-patentet, da der ikke er en egentlig "designering" af et land, idet der er tale om et enhedspatent og en ensartet beskyttelse i hele Fællesskabet. Hvis der alligevel skulle blive tale om en designationsafgift eller lignende, ville der skulle indføres et loft svarende til det beløb, der betales for et begrænset antal designationer i forbindelse med et europæisk patent.

Hvis EF-patentet ændres, således at det falder ind under traktaten, vil det være nødvendigt at revidere den finansielle bestemmelse om opretholdelsesafgifter. Det foreskrives i Luxembourg-konventionen fra 1989, at provenuet fra afgifter med fradrag af beløb, der overføres til Den Europæiske Patentorganisation i form af opretholdelsesafgifter, fordeles mellem de deltagende stater efter en fordelingsnøgle, der er fastsat i konventionen²⁷. Hvis EF-patentet henhører under traktaten, kan dette system ikke fungere og skal afskaffes.

Den organisation, der administrerer EF-patentsystemet, skal være i finansiell ligevægt, hvilket betyder, at den skal beholde alle de forskellige brugerafgifter. Organisationens indtægter skal derfor - uden at det udelukker andre indtægter - omfatte provenuet fra de afgifter, der skal betales i henhold til det gældende afgiftssystem, og eventuelt tilskud fra De Europæiske Fællesskabers almindelige budget. Afgiftssystemet for EF-patentet skal vedtages efter forslag fra Kommissionen efter "komitologi"-proceduren.

Afgiftsstørrelsen fastsættes således, at de tilsvarende indtægter principielt gør det muligt at sikre budgetligevægt. Det betyder generelt, at den administrerende organisation ikke kan overføre nogen af indtægterne overhovedet til andre organisationer eller nationale instanser.

²⁶ Ansøgningsafgiften nedsættes fra 600 DEM til 250 DEM, afgiften for europæisk nyhedsundersøgelse fra 1 900 DEM til 1 700 DEM, afgiften for international nyhedsundersøgelse fra 2 400 DEM til 2 200 DEM og designationsafgiften fra 350 DEM til 150 DEM. Der er tale om nedsættelser på 124 mio. DEM om året.

²⁷ Artikel 20 i Luxembourg-konventionen.

Endelig melder spørgsmålet sig, om det ikke på grund af EF-patentets enhedskarakter og den deraf følgende manglende valgmulighed hvad angår beskyttelsens geografiske dækningsområde vil være nødvendigt med en yderligere foranstaltning på afgiftsområdet for at anspore brugerne til at anvende systemet. Man kunne således forestille sig, at de samlede opretholdelsesafgifter for EF-patenter, der skal betales til Den Europæiske Patentmyndighed, skulle udgøre et mindre beløb end de samlede opretholdelsesafgifter for et europæisk patent, der dækker hele Fællesskabet.

Det er i øvrigt blevet foreslået at give EF-patenthaveren mulighed for ikke at betale årsafgift i nogle medlemsstater, hvilket ville gøre systemet fleksibelt og give mulighed for kun at opretholde EF-patentet i en del af Fællesskabet. Dette system, der nu og da kaldes "EF-patent à la carte", ville give mulighed for delvist at give afkald på rettigheder, således at afkaldet begrænses til nogle medlemsstater ved, at årsafgiften ikke betales der²⁸.

Spørgsmål

- Bør de finansielle bestemmelser i Luxembourg-konventionen og i Münchenkonventionen vedrørende opretholdelsesafgifter for EF-patenter ændres, således at afgiftsprovenuet udelukkende tilfalder Den Europæiske Patentmyndighed til dækning af udgifterne i forbindelse med udstedelse og administration af EF-patenter?
- I betragtning af de forskellige beskyttelsesmuligheder brugerne har adgang til (europæisk patent, nationale patenter ...), mener De så, det er nødvendigt med yderligere foranstaltninger for at gøre EF-patentsystemet mere attraktivt, f.eks. en nedsættelse af opretholdelsesafgifterne?
- Bør der være mulighed for at give delvist afkald på de rettigheder, der er knyttet til et EF-patent, i et begrænset antal medlemsstater ved, at der ikke betales opretholdelsesafgifter i disse stater?

3.6 Sammenkædning af EF-patentet og det europæiske patent

EF-patentet skal være et enhedscertifikat, der giver rettigheder i hele Fællesskabet. Jo mere Fællesskabet udvides, jo større vil beskyttelsens geografiske dækningsområde blive. Det vil uden tvivl være en fordel; det kan imidlertid også give vanskeligheder for nogle virksomheder, der på et tidligt tidspunkt i sagsbehandlingsprocessen vil have svært ved at vurdere, om det er nødvendigt med en så omfattende beskyttelse. Ud over et eventuelt behov for beskyttelse i tredjelande, der ikke er en del af Fællesskabet, vil det europæiske patent fortsat være nyttigt, da det giver virksomhederne mulighed for at designere visse lande og ikke nødvendigvis alle Fællesskabets medlemsstater.

Derfor er det formodentlig nødvendigt at sikre en vis fleksibilitet i det europæiske patentsystem. Man kunne derfor indføre en vis kobling mellem EF-patentet og det europæiske patent. Fordelen ved en sådan fleksibilitet er, at man i begyndelsen kan

²⁸ Det ville kræve en ændring af artikel 48 og 49 i Luxembourg-konventionen.

lade patentet dække hele det indre marked og først foretage en geografisk begrænsning i løbet af eller efter afslutningen af udstedelsesproceduren.

EF-patentansøgeren vil således kunne anmode om, at ansøgningen ændres til en ansøgning om europæisk patent, så længe den eksisterer juridisk (det vil ikke være tilfældet, hvis ansøgningen er trukket tilbage eller anses for at være trukket tilbage eller afvist). I det tilfælde vil der for ansøgningen om europæisk patent, der udspringer af en EF-patentansøgning, gælde samme indleveringsdato og prioritetsdato som for den oprindelige ansøgning.

Den omvendte situation, hvor en ansøgning om et europæisk patent ændres til en ansøgning om EF-patent, er vanskeligere at forestille sig, bortset fra det tilfælde, hvor man i ansøgningen om europæisk patent har designeret alle Det Europæiske Fællesskabs medlemsstater.

Der skal i øvrigt mindes om, at der ifølge artikel 30, stk. 6, andet punktum, i Luxembourg-konventionen fra 1989 allerede er mulighed for at få ændret et EF-patent (efter udstedelsen).

Spørgsmål

- Mener De, det er nødvendigt at sammenkæde EF-patentet og det europæiske patent og f.eks. give mulighed for at ændre en ansøgning om EF-patent til en ansøgning om europæisk patent? Mener De, det er nødvendigt med andre sammenkædninger? Hvordan ville de i givet fald kunne fungere?

3.7 Andre spørgsmål

Aftalen om EF-patenter, der blev undertegnet i Luxembourg i 1989, indeholder flere bilag med erklæringer og resolutioner om forskellige vigtige punkter på det patentretlige område.

I forbindelse med eventuelle nye regler for EF-patenter må det undersøges, i hvor høj grad nogle af disse resolutioner skal indarbejdes.

Resolutionen om fælles bestemmelser om meddelelse af tvangslicens til udnyttelse af EF-patenter har i høj grad tabt sin betydning, da der i TRIPs-aftalen inden for rammerne af GATT/WTO²⁹ findes fuldstændige regler for tvangslicens. Hvis der blev taget et nyt initiativ om EF-patentet i henhold til traktaten, ville alle bestemmelserne i TRIPs-aftalen kunne indarbejdes fuldstændigt i den valgte retsakt, eller der kunne henvises til disse bestemmelser.

I resolutionen om tidligere brug eller besiddelse nævnes det, at der skal indledes en revision af konventionen for at skabe en ret på grundlag af tidligere brug eller besiddelse af en opfindelse, der er genstand for et EF-patent, med ensartet virkning overalt i de kontraherende stater. Retten vedrørende tidligere brug eller besiddelse er baseret på princippet om god tro. Spørgsmålet er, om det er nyttigt med et nyt initiativ på dette område for at sikre, at følgerne af tidligere brug eller besiddelse er de samme i hele Fællesskabet. Der mindes om, at alle de europæiske stater blev enige

²⁹ Artikel 31, litra a) til l) i TRIPs-aftalen.

om en ordning vedrørende tidligere brug på den første del af den diplomatiske konference om harmoniseringstraktaten for patenter (Haag 1991).

Spørgsmål

- Mener De, at spørgsmålet om tidligere brug eller besiddelse skal harmoniseres på fællesskabsniveau i forbindelse med et nyt initiativ vedrørende EF-patentet?

4. YDERLIGERE HARMONISERING PÅ FÆLLESSKABSNIVEAU

4.1 Behovet for en yderligere harmonisering på fællesskabsniveau

Det Europæiske Fællesskab har inden for rammerne af dets kompetence lovgivet på patentområdet, bl.a. for at tage højde for den teknologiske udvikling inden for sektorer med høj værditilvækst. Rådet og Europa-Parlamentet har således vedtaget to forordninger om indførelse af et supplerende beskyttelsescertifikat for lægemidler plantebeskyttelsesmidler for at råde bod på den utilstrækkelige beskyttelse, der var til skade for forskningen inden for lægemidler og plantebeskyttelsesmidler. På et andet område har Kommissionen foreslået et instrument til præcisering af de betingelser, der gælder for at få patent på en bioteknologisk opfindelse³⁰.

Disse eksempler viser, at hvis der er et klart etableret behov, er Fællesskabet i stand til at foreslå og vedtage relevant lovgivning. Spørgsmålet er, om det er relevant at foretage en yderligere fællesskabsharmonisering på andre tekniske områder eller af andre aspekter.

4.2 Edb-programmers patenterbarhed og opfindelser i relation til software

Informationssamfundet og udviklingen af elektronisk handel giver helt nye muligheder for den europæiske økonomi, samtidig med at det giver nye udfordringer. Den konstante udarbejdelse og forbedring af nye edb-programmer og software er af afgørende betydning for udviklingen af informationssamfundet og den elektroniske handel, da de skal gøre det muligt at få en hurtig, sikker og præcis adgang til de ønskede oplysninger og de interaktive tjenester. Kommissionen har allerede taget nogle initiativer for på det lovgivningsmæssige plan i hele Unionen at sikre et passende beskyttelsesniveau for de innovationer, der er knyttet til informationssamfundet. Således vedtog Kommissionen i november 1996 en meddelelse om ophavsret og ophavsretsbeslægtede rettigheder i informationssamfundet³¹. Sådanne regler er helt afgørende for informationssamfundet og den elektroniske handel i Den Europæiske Union, da indholdet i de fleste nye tjenester vil kunne beskyttes af intellektuelle ejendomsrettigheder.

³⁰ Forslag til Rådets og Europa-Parlamentets direktiv om retlig beskyttelse af bioteknologiske opfindelser, KOM(95) 661 endelig udg. af 13.12.1995, EFT C 296 af 8.10.1996.

³¹ KOM(96) 568 af 20. november 1996.

Edb-programmer er i dag ophavsretligt beskyttet som litterære værker³² i Det Europæiske Fællesskab, mens de "som sådan" ikke kan beskyttes via patenter. Det forhold at software-relaterede opfindelser er patenterbare, påvirker ikke den eksisterende ophavsretlige beskyttelse af software. På grund af softwares stigende betydning har Den Europæiske Patentmyndighed og nogle medlemsstaters patentmyndigheder i de senere år meddelt tusinder af patenter til beskyttelse af logiske modeller indeholdende basisidéer og -principper, der udgør "tekniske løsninger på tekniske problemer". Sådanne patenter er ikke meddelt for software som sådan, men for software-relaterede opfindelser, der består af maskinel og dertil hørende produktrelateret software.

På internationalt niveau udelukker artikel 27 i TRIPs-aftalen ikke patentering af edb-programmer. Det er derfor i nogle tredjelande tilladt at udtage patent på edb-programmer. De Forenede Stater offentliggjorde den 28. februar 1996 de nye retningslinjer for sagsbehandlere hvad angår opfindelser i forbindelse med edb-programmer: hidtil var det sådan, at et krav vedrørende en matematisk algoritme kun blev godkendt, hvis der var tale om en fysisk ændring; i dag anbefaler man en mere pragmatisk tilgang, der tager udgangspunkt i kravet om, at opfindelsen skal være "nyttig". Det betyder, at flere opfindelser i forbindelse med edb-programmer vil være patenterbare. Praksis i De Forenede Stater var imidlertid i forvejen meget smidig; således var edb-programmer, der var indarbejdet i en fysisk genstand, som f.eks. en diskette, patenterbare³³, allerede før de nye retningslinjer blev offentliggjort.

Japan er ligeledes i gang med at undersøge, om det er nødvendigt at ændre behandlingen af dette spørgsmål; den 8. august 1996 offentliggjorde den japanske patentmyndighed således et nyt forslag til retningslinjer; formålet med dette forslag er ikke patentering af edb-programmer som sådan, da det foreslås, at en opfindelse for at være patenterbar skal vidne om en høj grad af "teknologisk" kreativitet med udgangspunkt i naturlovene.

I Fællesskabet har disse spørgsmål været til bred høring i de berørte kredse i forbindelse med spørgeskemaet om industrielle ejendomsrettigheder i informations-samfundet, som Kommissionens tjenestegrene udarbejdede i juli 1996. De indkomne svar er meget forskellige. Nogle mener ikke, at man bør ændre den nuværende balance mellem ophavsret (for programmerne som sådan) og patenter (for software-relaterede opfindelser), og at man blot bør sikre, at medlemsstaterne anvender de relevante bestemmelser på samme vis. Andre mener derimod, at tidspunktet er inde til at ændre systemet, og bl.a. afskaffe artikel 52, stk. 2, i konventionen om meddelelse af europæiske patenter, således at edb-programmer som sådan bliver patenterbare. Tilhængerne af denne fremgangsmåde mener, at man skal fastholde kravet om, at en opfindelse skal have "teknisk" karakter; men hvis dette krav er opfyldt, bør et program, der ligger på et medie, hvorved opfindelsen kan udnyttes, være patenterbart.

³² Rådets direktiv 91/250/EØF af 14. maj 1991 om retlig beskyttelse af edb-programmer, EFT L 122 af 17.5.1991, s. 42.

³³ Afgørelse fra den amerikanske patent- og varemærkemyndighed af 26. april 1996, *in re Beauregard*.

Da visse berørte kredse mener, at man bør afskaffe artikel 52, stk. 2, i konventionen om meddelelse af europæiske patenter, må det undersøges, hvilke praktiske følger en sådan afskaffelse vil have, bl.a. hvad angår anvendelse af både ophavsret og patentret på samme værk eller opfindelse.

Spørgsmål

- Hvad angår patenterbarhed for edb-programmer og software-relaterede opfindelser mener De,
 - at de nuværende forskelle i medlemsstaternes retspraksis kan skabe hindringer for samhandelen eller være konkurrenceforvridende?
 - at forskellene mellem Europa og de væsentligste økonomiske partnere kan skabe problemer for de europæiske virksomheder?
 - at disse forskelle bør føre til en yderligere fællesskabsharmonisering på dette område?
- Hvad angår patenterbarhed for edb-programmer og software-relaterede opfindelser mener De, at det på sigt bør foreslås at ophæve artikel 52, stk. 2, i München-konventionen?
 - i bekræftende fald, hvordan mener De, at man samtidig kan anvende ophavsretten og patentretten på samme værk/opfindelse?
 - i benægtende fald, mener De så, at det alligevel er nødvendigt at ændre retningslinjerne for Den Europæiske Patentmyndigheds sagsbehandlere på dette punkt?

4.3 Arbejdstageres opfindelser

Ordningerne for arbejdstageres opfindelser er i dag meget forskellige i medlemsstaterne. Arbejdstageres opfindelser er opfindelser, der gøres af forskningspersonale eller teknisk personale (forskere, ingeniører osv.) inden for rammerne af den ansættelseskontrakt, hvorved de er knyttet til en virksomhed eller et laboratorium. I nogle medlemsstater løses dette problem generelt ved hjælp af patentlovgivningen, f.eks. i Frankrig³⁴ og i Det Forenede Kongerige³⁵; i andre medlemsstater er der indført en særlig lov, f.eks. i Tyskland og Sverige. Den fælles grundregel for al denne lovgivning er, at hvis en arbejdstagers arbejde inden for rammerne af ansættelseskontrakten kan føre til opfindelser, tilhører patentet arbejdsgiveren. På andre punkter er medlemsstaternes lovgivning meget forskellig. Nogle love indeholder procedureregler for opfinderens indlevering af patentansøgninger, om hvorvidt opfinderen kan eller skal have sit navn opført på patentet osv. I andre love skelnes der mellem "permanent", "midlertidig" eller "lejlighedsvis" opfindelsesrelateret virksomhed med forskellige regler for tilkendelse af opfindelsen. Endelig findes der i den tyske lovgivning en række bestemmelser om vederlag til arbejdstagere, der udfører

³⁴ Artikel L.611-7 i Code de la propriété intellectuelle.

³⁵ Artikel 39-43 i patentloven ("Employee's Invention").

opfindelsesrelateret virksomhed, samt præcise regler for beregning af yderligere vederlag.

Det er oplagt, at virksomhedernes anvendelse af disse forskellige lovgivninger har følger for forskningsaktiviteterne og administrationen heraf. Jo mere lovgivningerne er detaljerede og komplekse, jo flere menneskelige ressourcer skal virksomhederne anvende til behandling af disse spørgsmål. Man kan i øvrigt spørge, om forskellene i de nationale lovgivninger om arbejdstageres opfindelser ikke påvirker den frie udveksling af tjenesteydelser i det indre marked og/eller konkurrenceforholdene.

Spørgsmål

- Har de nuværende forskelle i medlemsstaternes lovgivning om ansattes opfindelser følger for innovativ virksomhed og ansættelsesbetingelserne og/eller den frie udveksling af tjenesteydelser og/eller konkurrencebetingelserne? Er det på grund af disse forskelle påkrævet med en fællesskabsharmonisering?

4.4 Formaliteter, anvendelse af agenter og anerkendelse af faglige kvalifikationer

4.4.1 Formaliteter

Der er i dag forskelle mellem medlemsstaterne imellem hvad angår de formularer, der skal udfyldes, de gældende tidsfrister, de krævede oplysninger, den måde hvorpå oplysningerne skal fremlægges og "legaliseringskravene". Procedurene er nu og da forskellige, når først patenterne er meddelt. Det betyder, at det er nødvendigt med et grundigt kendskab til hver medlemsstats system for effektivt at kunne rådgive en ansøger eller en patenthaver. Det arbejde, der i øjeblikket pågår inden for rammerne af Verdensorganisationen for Intellectuel Ejendomsret, og som skal føre til undertegnelse af en traktat om harmonisering af patentretten på disse formelle områder, er et skridt i den rigtige retning. Spørgsmålet er, om det - når først traktaten er vedtaget - vil være nødvendigt at gå videre med formalitetsharmoniseringen på fællesskabsniveau og f.eks. harmonisere de oplysninger, der kræves om opfindelsen, opfinderen og ansøgeren, måden hvorpå opfindelsen fremlægges og den krævede autenticitetsgrad, det antal formularer, der skal udfyldes for, at en ansøgning kan behandles på samme måde i hele Fællesskabet.

4.4.2 Anvendelse af patentagenter

De fleste af medlemsstaternes lovgivning indeholder i dag bestemmelser, der på den ene eller den anden måde forpligter en ansøger eller en patenthaver til at have arbejdsadresse eller bopæl på deres område, hvis der ansøges om eller opnås beskyttelse. Ansøgeren eller dennes repræsentant kan normalt ikke henvende sig direkte fra hjemlandet til andre medlemsstaters patentmyndigheder uden at have arbejdsadresse eller bopæl i de pågældende medlemsstater.

Endvidere er det i en række medlemsstater obligatorisk at gå via en anerkendt repræsentant, der har hjemsted i den omhandlede medlemsstat. Disse regler udelukker, at en repræsentant, der har hjemsted i én medlemsstat, kan repræsentere sin klient over for patentmyndighederne i andre medlemsstater.

EF-Domstolen har i forbindelse med dette spørgsmål i sagen Saeger mod Dennemeyer³⁶ fastslået, at i betragtning af visse tjenesteydelsers særlige karakter kan det ikke anses for uforeneligt med traktaten at kræve, at tjenesteyderen opfylder visse særlige krav, bl.a. når det drejer sig om at beskytte tjenestemodtageren mod eventuelle tab som følge af juridisk rådgivning givet af personer, der ikke har de nødvendige erhvervsmæssige eller moralske kvalifikationer. Imidlertid kan den frie udveksling af tjenesteydelser, som er et grundlæggende princip i traktaten, kun begrænses ved regler, der er begrundet i tvingende almene hensyn, og som gælder for enhver person eller ethvert selskab, der driver virksomhed på modtagerstatens område, og kun i det omfang disse hensyn ikke allerede tilgodeses i kraft af de bestemmelser, tjenesteyderen er undergivet i den medlemsstat, hvor han er etableret. I forbindelse med opretholdelse og fornyelse af patenter via betaling af afgifter "rådgiver" tjenesteyderen ikke sine klienter men nøjes med at minde dem om, at fornyelsesafgiften skal betales. EF-Domstolen fandt, at en begrænsning af udførelsen af denne tjenesteydelse til personer med særlige faglige kvalifikationer, såsom advokater eller patentagenter, står i et urimeligt forhold til det forfulgte mål.

Spørgsmålet er, om indholdet af denne domstolsafgørelse ikke burde gøres til genstand for en vis form for kodificering på fællesskabsniveau (lovgivningsharmonisering eller fortolkende meddelelse), og om man ikke ved den lejlighed burde lade en sådan kodificering omfatte andre punkter i forbindelse med sagsbehandlingen, f.eks. arbejdsadresse og bopælsforpligtelser. En sådan kodificering ville under ingen omstændigheder påvirke muligheden for at indlede en overtrædelsesprocedure, hvis visse nationale foranstaltninger skulle vise sig at være i modstrid med betingelserne for fri udveksling af tjenesteydelser (EF-traktatens artikel 59) eller princippet om fri etablering (EF-traktatens artikel 52).

4.4.3 Faglige kvalifikationer

Med hensyn til faglige kvalifikationer findes direktiv 89/48/EØF, der bl.a. dækker kvalifikationer på patentområdet. Faglige kvalifikationer, der er opnået i en medlemsstat, skal anerkendes i hele Fællesskabet, men medlemsstaterne har mulighed for at kræve, at den pågældende person gennemgår en prøvetid eller aflægger en egnethedsprøve. Denne prøves form og indhold er på nuværende tidspunkt endnu ikke endelig fastsat i flere medlemsstater.

Egnethedsprøven skal i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet begrænses til det nødvendige (cf. artikel 1, litra g), i direktiv 89/48/EØF). Hvis der allerede er foretaget en vidtrækkende harmonisering af de materielle regler for det relevante erhvervsområde, der er indarbejdet i medlemsstaternes lovgivning, skal egnethedsprøven begrænses til de tilfælde, hvor ansøgerens uddannelse vedrører fag, der er "væsensforskellige" fra de fag, der indgår i det eksamensbevis, der kræves i værtslandet³⁷. Man kunne også forestille sig, at den europæiske egnethedsprøve (artikel 134, stk. 2, litra c), i München-konventionen) på patentområdet blev anerkendt som en tilstrækkelig kvalifikation til at kunne optræde som fuldmægtig over for de nationale patentmyndigheder.

³⁶ Dom af 25. juli 1991, sag C-76/90, Sml. 1991, s. I-4221.

³⁷ Artikel 4, stk. 1, litra b), i direktiv 89/48/EØF.

EF-Domstolen har i Gebhard-dommen³⁸ fastslået, at muligheden for, at en statsborger i en medlemsstat kan udøve sin etableringsret, og de nærmere betingelser for udøvelsen heraf skal bedømmes på grundlag af den virksomhed, han har til hensigt at udøve på værtsmedlemsstatens område. Adgangen til at optage en bestemt virksomhed, eller udøvelsen af den, samt pligten til at have opnået bestemte eksamensbeviser skal opfylde fire tvingende krav: anvendelse uden forskelsbehandling, begrundelse i tvingende samfundsmæssige hensyn, egnethed til at sikre virkeliggørelsen af det tilstræbte formål og begrænsning til, hvad der er nødvendigt for at opnå formålet (proportionalitetsprincippet).

Spørgsmål

- Hvad mener De om harmonisering på fællesskabsniveau af formaliteterne i forbindelse med patentudstedelse og udstedte patenter:
 - Er en sådan harmonisering nødvendig? Skal den omfatte anvendelse af patentagenter, arbejdsadresser og valg af hjemsted? Har de andre forslag?
 - bør en eventuel harmonisering udformes som et lovgivningsinitiativ (direktiv) eller en henstilling til medlemsstaterne³⁹?

4.5 Yderligere foranstaltninger for at gøre patentsystemet mere attraktivt

Det ser ud til, at en af hindringerne for en optimal udnyttelse af det europæiske patentsystem er omkostningerne både i forbindelse med opnåelse af beskyttelse og domstolsprøvelse ("fuldbyrdelse"). I den henseende er der fremkommet forslag for at lette virksomhedernes, herunder især de små og mellemstore virksomheders, anvendelse af patentsystemet.

Et første skridt kunne være at harmonisere de nationale lovgivninger om brugsmodeller, der er en særlig form for beskyttelse af tekniske innovationer, der er hurtig og omkostningsgunstig, og som passer godt til en række små og mellemstore virksomheders behov⁴⁰. På patentområdet kunne man forestille sig indførelse af en retshjælpsforsikring finansieret af de patenthavende virksomheder. I tilfælde af retssager om håndhævelse af patentrettigheder, ville de således forsikrede virksomheder kunne anmelde en "skade" og få omkostningerne godtgjort af forsikrings-selskabet. Et sådant system kunne udformes på forskellige måder: enten en individuel forsikring tegnet af en virksomhed, eller et "forsikringspool"-system, i hvilket alle virksomheder i en given sektor frivilligt kunne deltage for bedre at fordele eventuelle risici. I betragtning af de små og mellemstore virksomheders særlige vanskeligheder hvad angår beskyttelse af innovationer, kunne man forestille sig en form for offentlig finansiering (eller delvis offentlig) af retshjælpsforsikringen. Private initiativer (som f.eks. forsikringspoolen) eller nationale foranstaltninger (som f.eks.

³⁸ Dom af 30. november 1995, sag C-55/94, Sml. 1995, s. I-4165.

³⁹ Et direktiv skal indarbejdes i medlemsstaternes retssystemer, mens en henstilling ikke er juridisk bindende.

⁴⁰ Grønbog om brugsmodelbeskyttelse i det indre marked, KOM(95) 370 endelig udg. af 19. juli 1995.

offentlig finansiering) i den henseende ville naturligvis skulle være forenelige med EF-traktatens artikel 85 og 92.

Spørgsmål

- Hvordan mener De, at man kan gøre det nemmere at håndhæve den patentretlige beskyttelse, således at patentsystemet kan gøres mere attraktivt, bl.a. for små og mellemstore virksomheder? Hvad mener De om en retshjælpsforsikring på patentområdet? Mener De, at det er nødvendigt med en yderligere fællesskabsharmonisering på dette område?

5. DET EUROPÆISKE PATENT

5.1 Det europæiske patents overordnede struktur

Det europæiske patent blev indført ved konventionen om meddelelse af europæiske patenter, der blev undertegnet i München den 5. oktober 1973. Med konventionen blev der indført en engangsprocedure for udstedelse af patenter, der - når først de er udstedt - er underkastet de nationale regler i de kontraherende stater, der er designeret i ansøgningen. Der er i dag atten lande, der er medlemmer af Den Europæiske Patentorganisation. Det skal bemærkes, at de central- og østeuropæiske lande inden for rammerne af de Europa-aftaler, som Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater har indgået med disse lande, har forpligtet sig til senest inden for en femårsperiode at ansøge om tiltrædelse af München-konventionen.

Ifølge meningstilkendegivelser fra brugerne af det europæiske patentsystem, er det europæiske patent i høj grad tilfredsstillende, både hvad angår kvaliteten af det arbejde, som Den Europæiske Patentmyndighed udfører, og hvad angår værdien af det beskyttelsescertifikat den udsteder. Brugere ønsker imidlertid to væsentlige ændringer. Den første vedrører patenterbarhed for bioteknologiske opfindelser, hvor de nuværende usikkerhedsmomenter skal afklares ved en hurtig vedtagelse af det nye direktivforslag, som Kommissionen fremlagde i slutningen af 1995. Den anden vedrører en nedsættelse af de afgifter, som Den Europæiske Patentmyndighed opkræver, samt en ændring af oversættelsesreglerne for det europæiske patent, hvilket er to emner, der i øjeblikket drøftes (det første spørgsmål er afklaret) af myndigheden.

Det europæiske patentsystems nuværende struktur med Den Europæiske Patentmyndighed som en ved traktat indstiftet international organisation, som altså er uafhængig af Fællesskabet, er ikke noget problem for brugerne. Der skal mindes om, at Europa-Kommissionen har observatørstatus i Den Europæiske Patentorganisations administrationsråd, og at Kommissionen for snart tre år siden besluttede fuldt ud at benytte de muligheder, den har for at fremføre sine synspunkter om spørgsmål af fælles interesse for de to organisationer.

Spørgsmål

- Er De enig i, at Den Europæiske Patentmyndigheds nuværende struktur, hvor den er uafhængig af Fællesskabet, ikke giver problemer for brugerne, og at det ikke er påkrævet med en anden retlig struktur, der i højere grad indgår i fællesskabsretten?

5.2 Problemet med omkostningerne i forbindelse med det europæiske patent

5.2.1 Afgifter

Den Europæiske Patentmyndigheds administrationsråd og Kommissionen vurderede i 1996, at der i betragtning af det vedvarende indtægtsoverskud burde gennemføres en nedsættelse af patentomkostningerne og derved gives et signal til brugerne af systemet.

Indholdet af den beslutning, som administrationsrådet traf den 6. december 1996, er forklaret ovenfor i punkt 2.6. Der er tale om en meget vigtig beslutning, der viser, at Den Europæiske Patentorganisation har noteret sig den kritik, som brugerne har fremsat, og at organisationen inden for de nuværende rammer har reageret positivt. Endvidere besluttede administrationsrådet på samme tidspunkt, at man ikke længere ville kræve, at en ansøger til et europæisk patent skulle betale designationsafgifter samtidig med indlevering af ansøgningen men først seks måneder efter offentliggørelsen af nyhedsrapporten.

Disse beslutninger ligger på linje med brugernes ønsker. Hvis Den Europæiske Patentmyndighed i den nærmeste fremtid fortsat har et finansielt spillerum, er spørgsmålet, hvilke afgifter der først og fremmest bør nedsættes.

Et andet spørgsmål, der løbende opstår i Europa, er muligheden for efter amerikansk forbillede at indføre særlige afgifter, der f.eks. er nedsat med 50%, for små og mellemstore virksomheder. Sådanne nedsatte afgifter, der både kunne finde anvendelse for små og mellemstore virksomheder og for individuelle opfindere og universiteter, indebærer, at man anvender en ensartet nedsættelse for alle afgifter. Problemet med at definere små og mellemstore virksomheder blev løst med vedtagelsen af Kommissionens henstilling af 3. april 1996⁴¹; formålet med denne henstilling var at indføre en ensartet definition af små og mellemstore virksomheder, små virksomheder og mikrovirksomheder både på fællesskabsniveau og på nationalt niveau. Det må imidlertid undersøges, om alle små og mellemstore virksomheder befinder sig i en situation, der gør, at de automatisk skal kunne indrømme nedsatte afgifter. Endvidere skal følgerne af en afgiftsnedsættelse for små og mellemstore virksomheder undersøges nøje. I dag kommer 41% af de europæiske ansøgninger om europæisk patent fra små og mellemstore virksomheder (under 250 ansatte); for at bevare budgetligevægt ville en 50% nedsættelse for små og mellemstore virksomheder skulle opvejes af en generel afgiftsforhøjelse på ca. 22%. Det kan ligeledes blive nødvendigt at bestemme, at svindel på dette område vil medføre bortfald af beskyttelsen på samme måde, som det gælder i USA ("fraud on the office").

⁴¹ EFT L 107 af 30.4.1996.

Spørgsmål

- Hvis Den Europæiske Patentorganisation - samtidig med at kvaliteten og effektiviteten blev opretholdt - var i stand til at fortsætte sine bestræbelser på at nedbringe omkostningerne og yderligere nedbringe Den Europæiske Patentmyndigheds sagsbehandlingsafgifter, hvilke afgifter bør så først og fremmest nedsættes?
- Mener De, at der er andre afgiftsrelaterede aspekter ved det europæiske patent, der bør ændres og/eller tilpasses? Mener De, at det er nyttigt eller nødvendigt at nedsætte afgifterne for små og mellemstore virksomheder i stil med det, der er gældende i USA ("small entities fees")?

5.2.2 Fordelingsnøgle for opretholdelsesafgifter

Ifølge München-konventionen skal sagsbehandlingsafgifterne og den procentsats, de kontraherende stater skal indbetale til organisationen som opretholdelsesafgifter for europæiske patenter, fastsættes, således at de tilsvarende indtægter gør det muligt at sikre budgetlige vægt. Da europæiske patenter efter udstedelsen henhører under national lov, er det foreskrevet, at Den Europæiske Patentorganisation modtager indbetalinger på grundlag af de i de kontraherende stater opkrævede årsafgifter. Det er i konventionen fastsat, at 75% af opretholdelsesafgifterne i princippet kan indbetales til Den Europæiske Patentorganisation, men i 1984 besluttede administrationsrådet at nedsætte denne procentsats til 50%.

Ifølge de foretagne skøn betyder en sådan fordelingsnøgle, at de samlede indtægter fra de nationale systemer gennemsnitlig forbliver uændrede i forhold til situationen før indførelsen af et europæisk patentsystem, samtidig med at den nationale indsats normalt nedbringes til under halvdelen.

De berørte kredse har flere gange udtalt sig imod en ny nedsættelse af den procent af opretholdelsesafgifterne, der skal indbetales til Den Europæiske Patentorganisation, og anbefalet, at organisations indtægtsoverskud udelukkende anvendes til at nedbringe sagsbehandlingsafgifterne.

Anvendelsen af opretholdelsesafgiften er meget forskellig i de kontraherende stater. I nogle stater anvendes den del af årsafgifterne, der opkræves med henblik på at opretholde europæiske patenter, ikke til aktiviteter, der er knyttet til Den Europæiske Patentmyndigheds aktiviteter eller til innovationsfremme, idet beløbet overføres direkte til statens almindelige budget; nogle kommentatorer har endda i det tilfælde talt om "afgifter på innovation", da indtægterne fra opretholdelsesafgifterne ikke anvendes til innovationsrelaterede aktiviteter. Spørgsmålet er, hvad der er det egentlige formål med årsafgifterne, og hvordan de skal anvendes?

Endelig skal det anføres, at omkostningerne i forbindelse med europæiske patenter ligeledes omfatter valideringsprocedurerne i de forskellige stater og de dertil hørende afgifter. Således andrager alene offentliggørelsesomkostningerne i de forskellige stater 4 762 DEM.

Spørgsmål

- Angående fordelingsnøglen for opretholdelsesafgifter for europæiske patenter
 - mener De, at opretholdelsesafgifterne for europæiske patenter skal anvendes til delvis finansiering af de nationale patentsystemer?
 - I bekræftende fald, mener De, at der bør indføres en objektiv, men ikke automatisk, forbindelse mellem de nationale systemers behov og tildeling af finansielle midler for at sikre gennemsigtighed i ressourcetildelingen?
 - Hvilke opgaver i forbindelse med innovation, der udføres på nationalt niveau, mener De, det er legitimt at finansiere via fordelingsnøglen?
 - Har systemet ikke visse negative følger, når det gælder innovationsfremme, bl.a. det forhold, at en stor del af indtægterne overføres direkte til det almindelige statsbudget og ikke til aktiviteter, der har direkte tilknytning til innovation?

5.2.3 *Oversættelser*

En af de poster, der indgår med størst vægt i de samlede omkostninger på patentområdet er de meget høje oversættelses/valideringsudgifter. Det skønnes, at de europæiske virksomheder alene bruger ca. 430 mio. DEM årligt på denne post, således at et "gennemsnitspatent" for de otte medlemsstater, der oftest designeres, koster over 20 000 DEM alene i oversættelse/validering. Administrationsrådet er klar over dette problem og har analyseret flere løsninger, og dets overvejelser fremgår af ovenstående punkt 3.3.

Spørgsmål

- Mener De, at "den globale løsning", som Den Europæiske Patentmyndighed har foreslået for at nedbringe oversættelsesomkostningerne, er nyttig og effektiv? I modsat fald, hvorfor ikke? Har De andre realistiske løsninger, når det betænkes, at de skal kunne vedtages med enstemmighed eller med et meget stort flertal for at kunne gennemføres og blive effektive?

ISSN 0254-1459

KOM(97) 314 endelig udg.

DOKUMENTER

DA

08 16

Katalognummer : CB-CO-97-309-DA-C

ISBN 92-78-21649-6

Kontoret for De Europæiske Fællesskabers Officielle Publikationer

L-2985 Luxembourg